

ماهیان حوضه تالاب انزلی

کیوان عباسی

مهدی مرادی

علیرضا میرزاجانی

موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

زمستان ۱۳۹۷

سروشنامه	عباسی رنجبر، کیوان، ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور:	ماهیان حوضه تالاب انزلی
مشخصات نشر:	کیوان عباسی، مهدی مرادی، علیرضا میرزاجانی.
مشخصات ظاهری:	لاهیجان: کتاب‌های سبز شمال، ۱۳۹۷.
شابک:	۱۴۴ ص:؛ مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).
وضعیت فهرست نویسی:	۳-۰۰۰-۶۷۱۵-۶۲۲-۹۷۸
یادداشت:	فیبا
موضوع:	واژه نامه.
موضوع:	ماهی‌ها -- ایران -- مرداب انزلی
شناسه افزوده:	Fishes -- Iran -- Anzali Wetland
شناسه افزوده:	مرادی، مهدی، ۱۳۴۸ شهرپور -
رده بندی کنگره:	میرزاجانی، علیرضا، ۱۳۵۰ -
رده بندی دیویی:	۱۳۹۸ م۲ ع/۱۶۱۵ QL
شماره کتابشناسی ملی:	۵۹۷/۰۹۵۵۲۳۴۷
	۵۶۲۹۵۱۴

انتشارات کتاب های سبز شمال

لاهیجان - میدان شهید - خیابان شهید - آسپده به میدان فیش - کوچه امام هادی(ع)
مجمع مریم - طبله دوم - واحد عربی

تلفن تماس: ۰۱۳۴۲۲۲۱۶۱۲ - ۰۱۳۴۲۲۲۸۷۸۳ - ۰۹۳۷۱۴۱۱۴۳۳۵

وب سایت: GreenBooks.ir

کتاب های سبز شمال

نام کتاب:	ماهیان حوضه تالاب انزلی
مؤلف:	کیوان عباسی، مهدی مرادی، علیرضا میرزاجانی
طرح جلد:	رضا لادنی
نوبت چاپ، تاریخ انتشار:	چاپ اول، سال ۱۳۹۷
شمارگان:	۶۰۰ جلد
تعداد صفحات:	۱۴۴ صفحه
قطع:	رقعی
شماره استاندارد بین المللی کتاب:	۳-۰۰۰-۶۷۱۵-۶۲۲-۹۷۸
• ISBN: 978-622-6715-00-3	

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای مؤلفین محفوظ می باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی، حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۲	مقدمه جایکا
۳	کلیاتی پیرامون تالاب انزلی
۹	زیست‌مندان حوضه تالاب انزلی
۱۲	تنوع گونه ای ماهیان حوضه تالاب انزلی
۱۹	فعالیت شیلاتی در حوضه تالاب انزلی
۳۰	مشکلات و راه کارهای حفظ ذخایر ماهیان تالاب
۳۵	ریخت شناسختی و برخی ویژگی های مهم ماهیان
۴۰	اطلاعات و اختصارات کتاب
۴۲	کلید شناسایی خانواده های ماهیان حوضه تالاب انزلی
۴۵	دهان گرد کاسپین (<i>Caspiomyzon wagneri</i>)
۴۶	تاس ماهی ایران، قره برون (<i>Acipenser persicus</i>)
۴۷	ازون برون (<i>Acipenser stellatus</i>)
۴۸	مارماهی حقیقی (<i>Anguilla anguilla</i>)
۴۹	شگ ماهی براشنی کووی (<i>Alosa braschnikowi</i>)
۵۰	شگ ماهی کاسپین (<i>Alosa caspia</i>)
۵۱	شگ ماهی مهاجر کاسپین (<i>Alosa kessleri</i>)
۵۲	کینکای کاسپین (<i>Chupeonella caspia</i>)
۵۳	ماهی سیم (<i>Abramis brama</i>)
۵۴	خیاطه ماهی سمیعی (<i>Alburnoides samii</i>)
۵۵	شاه کولی، سفید کولی (<i>Alburnus chalcoides</i>)
۵۶	مروارید ماهی کورا (<i>Alburnus filippii</i>)

ادامه فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵۷	مرواریدماهی قفقاز (<i>Alburnus hohenerkeri</i>)
۵۸	سبب ماهی کورا (<i>Barbus cyri</i>)
۵۹	سیمبما (<i>Belicca hjoerkna</i>)
۶۰	سیاه ماهی رازی (<i>Capoeta razii</i>)
۶۱	ماهی حوض (طالابی) (<i>Carassius auratus</i>)
۶۲	کاراس نقره ای، کاراس وحشی (<i>Carassius gibelio</i>)
۶۳	کپور عنقخوار (<i>Ctenopharyngodon idella</i>)
۶۴	کپور معمولی (<i>Cyprinus carpio</i>)
۶۵	کپور زیتنی (کوی) (<i>Cyprinus carpio</i>)
۶۶	تیزکولی (<i>Hemiculter leucisculus</i>)
۶۷	کپور نقره ای (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>)
۶۸	کپور سرگنده (<i>Hypophthalmichthys nobilis</i>)
۶۹	ماهی ریز نقره ای (<i>Leucaspis delineatus</i>)
۷۰	ماش ماهی (<i>Leuciscus aspius</i>)
۷۱	سبب ماهی سرگنده (<i>Luciobarbus capito</i>)
۷۲	سبب ماهی کاسپین (<i>Luciobarbus caspius</i>)
۷۳	شمشیر ماهی آب شیرین (<i>Pelecus cultratus</i>)
۷۴	ماهی آمورنما (<i>Pseudorasbora parva</i>)
۷۵	ماهی مخرج نوله ای (<i>Rhodeus amarus</i>)
۷۶	ماهی کولمه (<i>Rutilus caspicus</i>)
۷۷	ماهی سفید (<i>Rutilus kutum</i>)
۷۸	سرخ باله (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>)
۷۹	ماهی سفید رودخانه ای (<i>Squalius turcicus</i>)
۸۰	لای ماهی (<i>Tinca tinca</i>)

ادامه فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸۱	سياه كولی (<i>Vimba persa</i>)
۸۲	رفتگرماهی سانیا (<i>Cobitis saniae</i>)
۸۳	رفتگرماهی کاسپین (<i>Sabanejewia caspia</i>)
۸۴	رفتگرماهی سفیدرود (<i>Oxynoemacheilus bergianus</i>)
۸۵	اسپله (<i>Silurus glanis</i>)
۸۶	قزل آلاي رنگين کمان (<i>Oncorhynchus mykiss</i>)
۸۷	ماهی آزاد دریای کاسپین (<i>Salmo caspius</i>)
۸۸	قزل آلاي خال قرمز (<i>Salmo trutta</i>)
۸۹	اردک ماهی (<i>Esox lucius</i>)
۹۰	مترسک شفاف (<i>Benthophilus ctenolepidus</i>)
۹۱	مترسک ستاره ای (<i>Benthophilus leobergius</i>)
۹۲	گاوماهی کوچک قفقاز (<i>Knipowitschia caucasica</i>)
۹۳	گاوماهی کاسپین (<i>Neogobius caspius</i>)
۹۴	گاوماهی گرد (<i>Neogobius melanostomus</i>)
۹۵	گاوماهی شنی (<i>Neogobius pallasii</i>)
۹۶	گاوماهی عمق زی (<i>Ponticola bathybius</i>)
۹۷	گاوماهی راتان (<i>Ponticola goebelii</i>)
۹۸	گاوماهی سرگنده کاسپین (<i>Ponticola gorlap</i>)
۹۹	گاوماهی ایران (<i>Ponticola iranica</i>)
۱۰۰	گاوماهی سیرمان (<i>Ponticola syrman</i>)
۱۰۱	گاوماهی بینی لوله ای (<i>Proterorhinus nasalis</i>)
۱۰۲	گاوماهی رینو (<i>Rhinogobius lindbergi</i>)
۱۰۳	کفال طلایی، کفال پرزه پهن (<i>Liza aurata</i>)
۱۰۴	کفال بوزه باریک (<i>Liza saliens</i>)

ماهیان بیشترین تعداد گونه مهره داران را تشکیل داده و در آبهای شور، لب شور و شیرین یافت می شوند و حدود ۴۵ درصد تعداد گونه های ماهیان دنیا (حدود ۳۵۰۰۰ گونه)، در آبهای شیرین مانند دریاچه ها، تالاب ها، رودخانه ها، نهرها، چشمه ها و حتی غارهای زیرزمینی زیست می نمایند (Froese and Pauly, 2019). گونه های ماهیان برای زیست در منابع آبی مختلف، باید تغییرات ریختی، فیزیولوژی و رفتارشناختی را انجام دهند. این تغییرات شامل شکل سر و دهان، جایگاه باله ها، وجود سبیلک، نوع دندان ها، طرح های رنگی، شکل بدن، وجود معده و تغییرات ریختی مانند طول سر، قطر چشم و غیره بوده و در شناسایی ماهیان به عنوان خصوصیات کلیدی استفاده می گردد، لذا در صفحات بعدی توضیحات مختصری راجع به آنها ارایه می گردد.

ماهیان دریای کاسپین و از جمله تالاب انزلی، از سال ۱۷۷۵ میلادی و سپس در سال های ۱۸۷۱، ۱۹۳۴، ۱۹۴۹، ۱۹۹۱ و ۱۹۹۷ توسط هکل، گونتر، کسلر، نیکولسکی، درژاوین، برگ، رحیم اف و قلی اف و با هدف شناسایی ماهیان دریای کاسپین صورت گرفت. مطالعات خوبی در سه دهه اخیر در سواحل ایرانی دریای کاسپین انجام شده که از مهم ترین آنها می توان مطالعات عبدلی (۱۳۷۸)، عباسی و همکاران (۱۳۷۸)، نادری و عبدلی (۱۳۸۳)، عبدلی و نادری (۱۳۸۷)، کیوانی و همکاران (۱۳۹۵) و عباسی (۱۳۹۶) را نام برد. عباسی و همکاران (۱۳۷۸) نتایج مطالعه خود را بر روی ماهیان حوضه تالاب انزلی منتشر نمودند که ۴۹ گونه از حوضه تالاب انزلی گزارش شد اما این کار نیز بدلیل اینکه هنوز مطالعات خوبی راجع به ماهیان رودخانه های تالاب انزلی انجام نشده بود، کامل نبود. خوشبختانه با اختصاص بودجه نسبتا مناسب استانی، مطالعه ماهی شناسی جامعی در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ در تالاب انزلی و ۱۰ رودخانه اصلی انجام شد، اگرچه این مطالعه نیز بی نقص نیست اما در نهایت بیش از ۵۸ گونه ماهی شناسایی شد. طی ۳۰ سال اخیر نیز برخی گونه ها در حوضه تالاب انزلی مشاهده یا توسط صیادان به طور موثق گزارش شدند، لذا در کتاب حاضر اطلاعات نسبتا خوبی از گونه های ماهیان تالاب طی پروژه اخیر و مطالعات پراکنده گذشته به همراه توضیحات نسبتا ساده با تصاویر مناسب ارایه شده تا در آشنایی بیشتر مردم، از جمله دانش آموزان، دانشجویان، آموزگاران، پژوهشگران، صیادان، ماهی فروشان و نیز کارشناسان و مدیران دستگاه های ذیربط و همچنین گردشگران، با ماهیان حوضه تالاب انزلی، مفید بوده و در حفظ نسل ماهیان، موثر باشد.